

A két nagy parancsolat eredetileg a pusztai vándorlás során hangzik el (5Móz 6,5; 3Móz 19,18). Olyan nép hallja, aki már tapasztalta, hogyan szereti őket az Úr: hogyan szabadította meg Egyiptomból, hogyan tartotta meg őket a pusztában, hogyan vezeti őket.

Az 5Móz-ben az Úr hosszasan emlékeztet arra, mit tett Ő. „Az Úr, a mi Istenünk egy Úr” – aki valóban parancsol, és úgy lesz, ahogyan mondja; aki meg tudja állítani az ellenséget, aki meg tud szabadítani – akié az egész föld, de aki minket (akiket megkeresett, megszólított) különösen is a maga népének nyilvánított. „Egy Úr”, egyedül Ő tudta megtenni ezt, egyedül neki van minden fölött hatalma. „Szeresd azért...” – a világi bölcsesség szerint akinek hatalma van, azzal ajánlatos jóban lenni; félelemből vagy előnyök reményében tartják így. De Isten nem ezért mondja, hogy szeressük, hanem mert Ő meg is mutatta, hogyan él a hatalmával. Fel kellett (volna) ismerniük: Isten a hatalmával minket is elpusztíthatott volna. A második nemzedék láthatta is ezt azon, hogy az első nem juthatott be az ígért földjére; kegyelem, hogy ők bejuthatnak.

„Mi tehát azért szeretünk, mert Ő előbb szeretett minket.” Elpusztíthatott volna, mert a bűn zsoldja halál, de – mi már ezt is láthatjuk – Isten Fia beállt a mi helyünkre. Isten „elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért”. Aki Jézust kérdezte: farizeus. Ők azok, akik Keresztelő Jánosra sem hallgattak, amikor ő Isten Bárányáról beszélt. Őt is csak kérdezték, de nem keresztkeltek meg, nem tartottak bűnbánatot – és most Jézust is csak vizsgáztatni akarják.

Hogyan szeressük Istent? Úgy, hogy bízunk benne: amit ígért, az meglesz, és amit parancsol vagy tesz, annak jó célja van akkor is, ha nem értjük. 5Móz-ben, ahol az Úr a törvényt magyarázza, sokszor hangzik el: „én vagyok az Úr”. Ő az „egy Úr”, aki a hatalmát szeretettel gyakorolja, ezért bízz benne és tartsd meg a parancsolatait (→ Jn 14,15).

„Azt a parancsolatot is kaptuk tőle, hogy aki szeresse Istent, szeresse a testvérét is” – ha szeretjük azt is, akit nem tudunk, az csak azért lehetséges, mert Isten szeretetéből élünk, „táplálkozunk”, adunk tovább. Adós szolgálja példázata: neki is tovább kellett volna adnia a kapott szeretetet (kegyelmet). Isten nekem is elengedte a tartozásomat, el tudom-e engedni én is? Magamtól nem, mert önző vagyok, el is felejttem, mit kaptam Istentől. De az Isten iránti szeretet éppen az, hogy nem felejttem el, hanem hálás vagyok, és ha valaki nekem „tartozik”, ellenem vétett, akkor engedem, hogy Jézus szóljon nekem: így szerettelek, ezt tettem érted – és aztán rajtam keresztül.

„E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták”. A sorrend: Isten szeretett, megváltott Fia által; az Övé lettem, követni kezdtem Jézust, tőle „tanulok szeretni”, ill. kapok erőt hozzá; ebből a szeretetből és hitből igyekszem szólni, cselekedni. Csak ezeknek a cselekedeteknek van értéke Isten előtt. Aki nem ismerte meg Isten szeretetét, hiába tesz sok jót, nem tud megállni előtte. Az sem, akiben már „nincs meg az első szeretet”. Ezeknek még szól Jézus: „emlékezzél vissza... térj meg”.

Aki Őt szereti, arra feladatokat bíz (Jn 21,15–17), amelyeket úgy lehet elvégezni, hogy folytonosan bízom benne, szeretem Őt. Ha az „igen, Uram, szeretlek”-et nemcsak hirtelen fellángolásból mondtam. Sokszor megkérdezi: minden helyzet, amikor bántanak, bosszantanak, egy-egy kérdés: szeretem-e Jézust, tudok-e (az indulataimmal, a természetemmel szemben) engedelmeskedni neki, úgy szólni, ahogy Ő akarja. Ha igen, azon áldás van, abból békesség lesz; erősödöm is, megtanulok imádkozni azokért, akiktől a rosszat kaptam.

Mt 20,28 „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.”